

Anna Sułek

Sprawozdanie z zebrania plenarnego Ośrodka Badawczego Adwokatury w dniu 11 kwietnia 1986 r.

Palestra 30/8(344), 108-111

1986

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

2.

Na posiedzeniu Prezydium NRA w dniu 14 maja 1986 r. Prezes NRA adw. dr Kazimierz Łojewski złożył sprawozdanie z przebiegu posiedzenia Rady Państwa w dniu 8 maja br., poświęconego między innymi ocenie sprawozdania z działalności adwokatury w 1985 r. Słowo wstępne o działalności adwokatury w rozpatrywanym okresie wygłosił Członek Rady Państwa prof. dr hab. Kazimierz Secomski, zawierając w nim bardzo dobrą ocenę adwokatury i jej samorządu.

Prezes NRA adw. dr Kazimierz Łojewski, poproszony o skomentowanie tego okresu sprawozdawczego, w swoim wystąpieniu podkreślił, iż proces stabilizacji i konsolidacji środowiska adwokackiego stał się zasługą samej adwokatury. W podobnym tonie wypowiadali się członkowie Rady Państwa i jej Wiceprzewodniczący Kazimierz Barcikowski, akcentując dużą zasługę w tych przemianach ścisłego kierownictwa samorządu.

Rada Państwa pozytywnie oceniła sprawozdanie i omówiła najbliższe zadania stojące przed adwokaturą, wskazując na możliwości ich realizacji w ramach istniejących struktur organizacyjnych samorządu, zwłaszcza zaś w ramach obecnie obowiązującej ustawy-Prawo o adwokataturze.

Z PRAC OŚRODKA BADAWCZEGO ADWOKATURY

1.

Sprawozdanie z zebrania plenarnego Ośrodka Badawczego Adwokatury w dniu 11 kwietnia 1986 r.

W imieniu kierownictwa OBA adw. Jadwiga Rutkowska, kierownik OBA, powitała adwokatów: dra Kazimierza Łojewskiego — prezesa NRA, Witolda Bayera — przewodniczącego Rady Naukowej OBA, Halinę Piekarską — sekretarza NRA, Stefana Mizere — zastępcę redaktora naczelnego „Palestry”, Aleksandra Żółkiewskiego — radcę prawnego ZMiOZ Ministerstwa Kultury i Sztuki, przedstawicieli Komisji Współpracy z OBA: Alfreda Dreszera z Łodzi, Stanisława Hęckę z Poznania i dra Kazimierza Ostrowskiego z Krakowa, Jerzego Piosickiego — prezesa Klubu Adwokatów Plastyków, a także wszystkich pozostałych przybyłych na zebranie.

W skład prezydium zebrania weszli: adw. T. Rutkowska — przewodnicząca, dr K. Łojewski, H. Piekarska i W. Bayer.

Adw. J. Rutkowska przedstawiła porządek obrad informując, że zamiast części artystycznej adw. Henryk Janiec z Poznania wystąpi z prelekcją na temat informatyki prawniczej.

Działalność Ośrodka od 1 stycznia 1985 roku do końca grudnia 1985 r. na podstawie sprawozdania z działalności OBA w 1985 r. (które zaproszeni otrzymali przed zebraniem) przedstawiła adw. J. Rutkowska, ograniczając się do przedstawienia szczególnie pracowitych osiągnięć Ośrodka w minionym roku, tj. przeprowadzenia bardzo obszernej ankiety na temat warunków życiowych adwokatów emerytów i rencistów, zakończonej raportem socjologicznym (przy czym obecnie adw. dr Kazimierz Askanas opracowuje wyniki ankiety pod kątem specyfiki ścisłe prawniczej). Zakończone zostały również badania dotyczące skuteczności działań adwokatów w procesie cywilnym, prowadzone przez parę ostatnich lat; obecnie sprawozdanie z tych prac, złożone przez adw. Tomasza Bartczaka, ukaże się w „Palestrze”. Niezależnie od aktywnej pracy paru Komisji Współpracy

z OBA, Sekcji Historycznej oraz Biblioteki i Muzeum — Ośrodek rozpoczął intensywne przygotowania do mającej się odbyć Sesji Naukowej (7—9 listopada br.) pt. „Adwokatura polska w służbie nauki prawa”.

Następnie zabrał głos Prezes NRA dr K. Łojewski. Podziękował za zaproszenie na zebranie i omówił sytuację panującą w adwokaturze. Na skutek stabilizacji stosunków, jakie łączą samorząd adwokacki ze środowiskiem adwokackim i władz państwowych z drugiej strony, zapanował spokój, co pozwala na skupienie się wokół pracy twórczej dla dobra adwokatury. Ośrodek ewoluuje w kierunku instytutu naukowego. Chodzi tu o to, czemu ma się on poświęcić w przyszłości. Zakres jego pracy będzie się rozwijał w kierunku autentycznych badań naukowych, zarówno teoretycznych jak i praktycznych, np. przez wydanie komentarzy, tak jak komentarz do kodeksu karnego lub do kodeksu cywilnego. Komentarz powinien być opracowany przez adwokatów o wysokiej wiedzy i w odpowiednim momencie, a nie wtedy, gdy zaczynają się problemy. Nawiązano kontakty naukowe z Wielką Brytanią. Delegacja polska na zaproszenie rządu brytyjskiego została przyjęta przez lorda kanclerza — przewodniczącego Izby Lordów. Ostatni kontakt w sprawie czysto naukowej — to wykład mówcy na Uniwersytecie Londyńskim na temat adwokatury polskiej. Zadawano po wykładzie szereg pytań, np. o stanowisku adwokatów w okresie stanu wojennego. Ustawa o adwokaturze została przez Anglików nazwana polskim paradoksem. Poinformowano o procesach i wyrokach podczas stanu wojennego i w okresie obecnym. Dobrze się stało, że na dzisiejszym posiedzeniu poruszony zostanie problem jesiennej sesji naukowej. Adwokatura ma określony wkład w naukę prawa. Dotychczas był to udział czysto przypadkowy i indywidualny — naukowe hobby. Samorząd adwokacki nie ma, niestety, tradycji popierania nauki. To, co zrobili adwokaci, zrobili sami, nie korzystając z pomocy samorządu. To jest istotny problem: sesja ma zaproponować tradycję propagowania i rozwijania nauki wśród adwokatów. Ani NRA, ani żadna ORA nie ufundowała choćby jednego stypendium naukowego. Obecnie w Toruniu powstaje praca doktorska na temat artykułu 1 ustawy o adwokaturze. Są duże trudności, jak interpretować ten artykuł. Rada Państwa spodziewa się, że adwokatura sama przedstawi interpretację tego artykułu. Ośrodek powinien sprzyjać i tworzyć atmosferę sprzyjającą pracy naukowej. Obecnie adwokata naukowca traktuje się jako „nie-wydajnego”. Dużym osiągnięciem jest stworzenie systemu pracy nad Słownikiem Biograficznym Adwokatów Polskich oraz utworzenie Muzeum, budzącego powszechny zachwyt.

W pkt 2 porządku obrad adw. J. Rutkowska przedstawiła sylwetki osób odznaczonych za osiągnięcia w Ośrodku Badawczym Adwokatury w 1985 roku. Następnie wraz z Prezesem NRA dr K. Łojewskim wręczyła dyplomy pamiątkowe: adw. Stefanowi Mizerze, adw. drowi Kazimierzowi Ostrowskiemu, adw. Karolowi Pędowskiemu, adw. Stanisławowi Mikkemu oraz mgr Annie Sulek.

Następnie adw. Henryk Janiec wygłosił prelekcję, związaną z powstaniem w Poznaniu biblioteki-ośrodka informatyki prawniczej, na temat konieczności tworzenia takich ośrodków przy innych ORA, gdyż adwokat z braku czasu i wobec rosnących kosztów wydawnictw musi potrzebne mu publikacje uzyskiwać szybko i w określonym miejscu, a więc w bibliotece, nawet na zamówienie telefoniczne.

W pkt 3 porządku obrad plan pracy Ośrodka na 1986 rok przedstawili kolejno poszczególni koledzy.

Adw. J. Rutkowska w przemówieniu swym podkreśliła, że w roku bieżącym

większość prac Ośrodka będzie się koncentrowała w dziedzinie przygotowań do sesji naukowej pt. „Adwokatura polska w służbie nauki prawa”. Omówiła też ogólnie wytyczne do pracy Komisji Współpracy z OBA oraz zwróciła uwagę na fakt, że badania naukowe wiążą się obecnie z dużymi kosztami finansowymi (choćby np. koszt powielania materiałów). Przypomniała, że Ośrodek udziela dużej pomocy młodym naukowcom, którzy mają już określony temat pracy, ale nie mają możliwości opracowania go we własnym środowisku naukowym.

Adw. W. Bayer — przewodniczący Rady Naukowej OBA — omówił szczegółowo sprawy związane z organizacją sesji naukowej i jej programem, zapraszając na sesję wszystkich współpracowników Ośrodka jako gości sesji. Przypomniał, że materiały z sesji zostaną wydane w formie broszury lub wkładki do „Palestry” i będą stanowiły na przyszłość źródła naukowe.

Adw. S. Mizera zabrał głos za nieobecnego na zebraniu adw. dra R. Lyczynka. Powiedział, że w przygotowywanych do Słownika biografiiach adwokatów zmarłych do roku 1945 ujawniły się ogromne luki, uzupełnienie zaś tego wymaga czasu. Słownikiem zainteresowały się już biblioteki i zaczęły nadsyłać zamówienia. Adw. dr R. Lyczynka jest inicjatorem (także autorem) publikowania tzw. szkiców z historii adwokatury, które będą nadal wydawane jako wkładki do „Palestry”.

Adw. dr K. Askanas omówił badania prowadzone przez Ośrodek w pracach na temat: „Pozycja społeczna adwokata” i „Sytuacja emerytów i rencistów”. Stwierdził, że należałoby jego zdaniem podjąć badania nad socjologicznym ujęciem funkcji społecznej „Palestry” i jej czytelnictwa.

Adw. H. Pieliński omówił zagadnienia Studium Wymowy dla studentów prawa prowadzone obecnie na Uniwersytecie Warszawskim. Nie udało się, niestety, uruchomić takich Studiów w Krakowie, Toruniu i Lublinie. Program Studium omówił na przykładzie warszawskiego.

W tym miejscu zabrał głos Prezes NRA adw. dr K. Łojewski. Powiedział o niezwykle cennej inicjatywie Ośrodka i o wkładzie merytorycznym adwokatów w uruchomienie tego rodzaju Studium. Podkreślił jego znaczenie, zwłaszcza że program uniwersytecki nie przewiduje w swym programie nauczania tych zagadnień. Podkreślił też znaczenie przemówienia sądowego i konieczność uświadamiania studentom odrębności tego rodzaju przemówień.

Adw. Karol Pędowski omówił sprawy Biblioteki Adwokatury. Powiedział o wzroście liczby czytelników i woluminów. Zainstalowanie nowej szafy i projekt ułożenia następnych pociągnęły za sobą znaczne koszty. Przypomniał, że celem Biblioteki jest skupienie się na zawodzie adwokata i jego potrzebach, na jego historii i tradycji, a ambicją Biblioteki jest utrwalenie jej dorobku.

H. Kadler poinformował o planach Muzeum związanych z dalszymi inwestycjami, filią w Grzegorzewicach i inwentaryzacją muzealiów.

Adw. A. Dreszer omówił wyniki pracy Klubu Adwokatów Pisarzy, szczególnie zaś zjazd Klubu Adwokatów Pisarzy w Krakowie, który się odbył w dniach 14—15 września ub. roku, relacjonując bliżej przebieg Zjazdu. Ponadto omówił działalność Komisji Współpracy z OBA w Łodzi, gdzie już do tradycji należy dobra współpraca z Uniwersytetem przy organizowaniu studiów wymowy dla studentów prawa.

Następnie głos zabrała sekretarz NRA adw. H. Piekarska, która podkreśliła, że cele, jakim służy „Palestra Literacka” i Klub Adwokatów Pisarzy, są otoczone życzliwością i znajdują poparcie w Prezydium NRA. Na dwóch już posiedzeniach Komisji Rewizyjnej były natomiast omawiane sprawy Biblioteki

Adwokatury. Jest to obecnie duży skarb intelektualny i materialny.

Adw. H. Nowogródzki podkreślił dorobek literacki Klubu Adwokatów Pisarzy. Stwierdził, że on sam pisze stały felieton, który się ukazuje w „Życiu Literackim”. Obecnie wydana została także jego książka „Ze wspomnień adwokata”.

Adw. J. Piosicki przedstawił plan działania Klubu Adwokatów Plastyków na rok bieżący i poinformował o organizacji plenerów malarskich w Niechorzu i w Kazimierzu nad Wisłą.

Adw. K. Ostrowski przedstawił plan działania Komisji Współpracy z OBA w Krakowie i poinformował, że zamierza się zorganizować sesję historyczną w Nowym Sączu na temat losów adwokatów w czasie II wojny światowej na terenie Podhala i Nowego Sącza.

Adw. S. Hęcka powiedział, że w planie pracy Komisji Współpracy z OBA w Poznaniu w roku bieżącym przewiduje się m.in. spotkanie bibliofilów, numizmatyków, wystawę fotograficzną i opracowanie historii adwokatury wielkopolskiej. Wydano przemówienia adw. dra Stanisława Hejmowskiego z procesów poznańskich 1956 roku i adw. dra Jana Sajdaka z KRN. W związku z 30 rocznicą procesów poznańskich odbędzie się w Poznaniu sesja naukowa. Referaty wygłoszą adw. Jan Turski i prof. Władysław Markiewicz (socjologiczne opracowanie na temat „buntów robotników poznańskich”). Jesienią przewiduje się uruchomienie w semestrze jesiennym Studium Wymowy dla studentów.

Następnie głos zabrała jedna z dwóch zaproszonych przez kierownictwo OBA na zebranie pracowników nauki mgr Mirosława Stępnia, uczennica profesora Edwarda Serwańskiego, który opiekuje się stroną naukową i inicjatywą badawczą jej pracy doktorskiej poświęconej „Palestrze polskiej w latach 1939—1945”. Ma to być studium socjohistoryczne, w którym I rozdział będzie poświęcony adwokaturze II Rzeczypospolitej. Zebrani przyjęli przedstawiony projekt z dużą życzliwością.

Anna Sulek

2.

Sprawozdanie z IV Studium Wymowy dla studentów III i IV roku Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu warszawskiego, zorganizowanego w Uniwersytecie Warszawskim przez Ośrodek Badawczy Adwokatury przy Naczelnej Radzie Adwokackiej oraz Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego w okresie od 7 kwietnia do 16 maja 1986 r.

1. Otwarcia Studium w dniu 7 kwietnia 1986 r. o godz. 17.00 dokonał w Auditorium Maximum Uniwersytetu Warszawskiego dziekan prof. dr hab. Jerzy Harasimowicz z udziałem około 500 studentów. Cele i program studiów podał adw. Henryk Pielniński jako przedstawiciel OBA, powołując się przy tym na poprzednio zrealizowane analogiczne studia wymowy w latach 1976, 1978 i 1980, ściśle związane z osobą mec. Witolda Bayera, ówczesnego kierownika OBA i spiritus movens tej akcji.
2. Kierownikiem studium i osobą inicjującą oraz zamykającą wszystkie wykłady był adw. Henryk Pielniński.
Poszczególne wykłady odbywały się w Auditorium Maximum Uniwersytetu Warszawskiego w sali im. Adama Mickiewicza, począwszy od 7 kwietnia br. do 16 maja br. w każdy poniedziałek o godz. 17, a czterokrotnie w piątek o godz. 15; łącznie 20 godzin wykładów.